

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Корпоративні фінанси»

на тему: **«Роль місцевих податків та зборів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів України»**

Виконавець:

Студент ФЕФ факультету
Теленко Вікторії Володимирівни

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., ст. викладач
Мартинюк Ірина Василівна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми головним інструментом наповнення державного та місцевого бюджетів доходами є податки. У світовій практиці місцеві податки є основою доходів місцевого бюджету більшості держав. Наприклад, в Барселоні, Іспанія місцеві податки складають – 39%, в бюджеті Лондону, Великобританія – 55%, в Україні цей показник значно нижчий, тому місцеве оподаткування потребує негайного удосконалення.

Мета дослідження оцінювання ролі місцевих податків та зборів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів та розробка пропозицій щодо вдосконалення системи місцевого оподаткування України.

Завдання дослідження:

- описати історичні аспекти формування системи місцевих податків та зборів;
- визначити економічну сутність місцевих податків та зборів, їх функції;
- дослідити фіскальну роль місцевих податків та зборів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів України загалом та місцевого бюджету Одеси;
- проаналізувати зарубіжний досвід місцевого оподаткування;
- запропонувати шляхи удосконалення системи справляння місцевих податків та зборів в Україні.

Об'єкт дослідження - процес справляння місцевих податків та зборів в Україні.

Предмет дослідження - економічні відносини, які виникають в процесі справляння місцевих податків та зборів.

Методи дослідження- метод наукового пізнання, у роботі використовувались методи аналогії, статистичні прийоми, графічно-табличний метод аналізу, синтезу, метод узагальнення, історичний. В процесі кваліфікаційного дослідження використані методи фундаментального аналізу, методи дослідження фактів, явищ і реалій, метод постановки цілей і рекомендацій щодо їх досягнення.

Інформаційна база дослідження - Податковий Кодекс України, законодавчі, нормативні акти України та практичні матеріали Державної Казначейської служби України, Державної служби статистики, Департаменту фінансів Одеської державної адміністрації.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменувань) та 7-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 106 сторінок. Основний зміст викладено на 87 сторінках. Робота містить 12 таблиць, 55 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Місцеві податки та збори: німецький досвід та

українські реалії // студентська науково-практична конференція фінансово-економічного факультету «Світ фінансів: сучасні виклики» 1-2 листопада 2018 року «Місцеві податки та збори: німецький досвід та українські реалії».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методичне підґрунтя місцевих податків і зборів»* розглянуто історичні аспекти формування системи місцевих податків та зборів, визначено їх економічну сутність та нормативно-правове регулювання справляння цих податків та зборів.

У другому розділі *«Аналіз ролі місцевих податків та зборів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів України у 2013-2017 роках»* проаналізовано фіскальну роль місцевих податків та зборів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів загалом по Україні та місцевого бюджету Одеси, прогнозовано надходження цих податків у 2018-2019 роках.

У третьому розділі *«Шляхи удосконалення місцевого оподаткування України»* розглянуто іноземний досвід місцевого оподаткування Німеччини та Польщі, а також можливість адаптації його в Україні, запропоновано напрями удосконалення місцевого оподаткування загалом та методи підвищення ефективності спрощеної системи оподаткування.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Інститут місцевого оподаткування в Україні на даний момент не є значно розвиненим та потребує вдосконалень. Це відображає мала частка місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів та у ВВП.

2. Процес становлення МПЗ як інституту місцевих фінансів розпочався лише після проголошення Незалежності України в 1991 році. До 2011 року перелік місцевих податків і зборів в Україні визначався Законом України «Про систему оподаткування», а порядок справляння – Декретом Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори», також іншими нормативно-правовими документами. Наступним важливим етапом становлення місцевих податків і зборів в Україні стало прийняття Податкового Кодексу України, який вступив в силу з 1 січня 2011 року.

3. Найважливішими документами у формування системи місцевого оподаткування є Податковий та Бюджетний Кодекси України. Безпосередній вплив також мають Кабінет Міністрів України, місцеві органи самоврядування тощо.

4. Місцеві податки та збори в доходах місцевих бюджетах відіграють незначну роль, у той час коли в економічно розвинених країнах МПЗ займають 30-70% у структурі надходжень.

5. Найвагомішим за надходженнями в місцевих податках та зборах України - податок на майно. Завдяки ньому можливо сформувати міцну базу для органів місцевого самоврядування. Цей податок має значну кількість

переваг, проте ще більше недоліків. Задля удосконалення податку на майно, в Україні необхідно провести інвентаризацію майна, створити сучасну інформаційну систему обліку бази оподаткування нерухомості, а також розробити єдину методику грошової оцінки. Запровадити ефективну систему оцінювання об'єктів та використання прогресивної ставки оподаткування. Також необхідно враховувати місцеположення майна: область, місто, район, село тощо.

6. Наступним важливим податком є єдиний податок. Завдяки спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності відбувається розвиток та розширення малого та середнього підприємництва, що і було головним на меті запровадження цієї системи. Цей податок має також значну кількість переваг, проте для підвищення доходів місцевих бюджетів за допомогою місцевих податків та зборів можна запропонувати наступні напрямки вдосконалення: створення умов для розвитку й зміцнення малого бізнесу; посилити контроль з боку державних органів, а також відповідальність за наявність неоформлених працівників; введення ставки податку першої та другої групи від доходу; формування позитивного ставлення суспільства до податків надаючи їм усі необхідні блага; удосконалення роботи фіскальних органів.

АНОТАЦІЯ

Теленко В.В., «Роль місцевих податків та зборів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів України»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою «Корпоративні фінанси»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес справляння місцевих податків та зборів в Україні.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти місцевого оподаткування.

Проаналізовано фінансову роль місцевих податків та зборів у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів України загалом та місцевого бюджету Одеси; зарубіжний досвід місцевого оподаткування.

Запропоновано напрями підвищення фінансової ефективності місцевих податків та зборів на основі досвіду іноземних держав та обґрунтовано шляхи вдосконалення адміністрування даних податків в Україні.

Ключові слова: місцеві податки та збори, податок на майно, єдиний податок, туристичний збір, збір за місця для паркування транспортних засобів.

ANNOTATION

Telenko V., «The role of local taxes in shaping the revenue side of local budgets in Ukraine»,

Thesis for Master degree in specialty «Finance, Banking and Insurance»

Under the program «Corporate finance»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study is the process of collecting local taxes in Ukraine.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of local taxation.

The fiscal role of local taxes in the formation of the revenue part of the Ukraine`s local budgets in general and the local budget of Odessa; foreign experience of local taxes are analyzed.

It is proposed ways to increase fiscal efficiency of local taxes on example foreign state`s experience; the ways of improving administration these taxes in Ukraine are substantiated.

Key words: local taxes, property tax, single tax, tourist tax, parking fees for vehicles.